

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ

Халықаралық гуманитарлық – техникалық университеті

«БЕКІТЕМІН»

Оқу ісі жөніндегі проректоры

Сабырова М.Е.

«31» 2017 г.

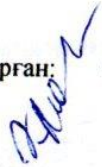
**«Орнитология» пәні бойынша
студенттердің өзіндік жұмысы (СӨЖ) мен оқытушымен бірге
студенттердің өзіндік жұмыстарын (ОБСӨЖ) ұйымдастыруға арналған**

ӘДІСТЕМЕЛІК НҰСҚАУ

«5В011300-Биология» мамандықтары үшін

Шымкент, 20 —

«Орнитология» пәні бойынша студенттердің өзіндік жұмысы (СӨЖ) мен оқытушымен бірге студенттердің өзіндік жұмыстарын (ОБСӨЖ) ұйымдастыруға арналған әдістемелік нұсқауы. – Шымкент, 2018ж., Халықаралық гуманитарлық – техникалық университеті ,
16 бет.

Құрастырған: б.ғ.к.,д.м.а Муминова К.Ш

«5В011300-Биология» мамандығының студенттеріне арналған әдістемелік нұсқау «Орнитология» пәнінен өзіндік жұмыстарды ұйымдастыру мен өткізуде көмекші құрал ретінде пайдаланылады. Мұнда өзіндік жұмыстың тақырыптары мен мақсаты, өткізілу түрі мен тақырып бойынша тапсырмалар, тапсырманың орындалуын бағалау балы, бақылау нысаны мен ұсынылатын әдебиеттер тізімі көрсетіледі. Әдістемелік нұсқау пәннің оқу жоспары мен бағдарламасының талаптарына сәйкес құрастырылған, өзіндік жұмыстарға қажетті барлық мәліметтер қамтылған.

«Орнитология» пәні бойынша студенттердің өзіндік жұмысын ұйымдастыруға арналған әдістемелік нұсқау «Химия, биология және экология» кафедрасының мәжілісінде талқыланды.

Хаттама № 5 « 26 » 12 2017ж.

Әдістемелік нұсқау Халықаралық гуманитарлық – техникалық университетінің Оқу-әдістемелік кеңесінде қарастырылған.

Хаттама № 5 « 28 » 12 2017ж.

Мазмұны

I. Алғы сөз

II. «Орнитология» пәнінен студенттің өзіндік жұмысын ұйымдастыру

III. Сабақтың мазмұны

1 Тақырып -

2 Тақырып -

IV. СӨЖ ұйымдастыру

СӨЖ ге берілетін тапсырмалар

V. «Орнитология» пәні бойынша өтілген материалдарды қортындылауға арналған сұрақтар

VI. Ұсынылған әдебиеттер

I. АЛҒЫ СӨЗ

Әдістемелік нұсқау жұмыс бағдарламасына сәйкестендіріліп жасалып шығарылды. Бұған келесідей бөлімдер енгізілген (силлабуста жоспарланған апта бойынша өткізілетін жұмыстар):

1. Тақырып бойынша тапсырмалар
2. Бақылау сұрақтары.
3. Тесттер
4. Әдебиеттер тізімі.

Автор әдістемелік нұсқаны жақсарту және жаңарту бойынша өз пікірлерін білдірген қолданушыларға өз алғысын білдіреді.

II. «Орнитология» пәнінен студенттің өзіндік жұмысын ұйымдастыру

Пән бойынша студенттің өзіндік жұмысын (СӨЖ), оқу ізденіс жұмысын (ОІЖ), ғылыми-ізденіс жұмысын (ҒІЖ) айыра білу қажет, СӨЖ әрбір тақырыпта кездеседі, оқу жоспар шегінде жүргізіледі, пәнді меңгерудегі міндетті элемент болып табылады.

Студенттің оқу ізденіс жұмысы жеке тақырып бойынша ұйымдастырылады, сондықтан ол терең меңгеруді талап етеді, ол бойынша лабораториялық сабақтар қойылған, студент ғылыми ізденіссін жалғастыра алады, эксперименттер жүргізу және түрлі нұсқаларын қарастыру арқылы. «Орнитология» пәні бойынша – бұл эссе, *баяндама жазба, тақырып бойынша реферат, презентация дайындалуы мүмкін.*

СӨЖ нәтижесі көп жағдайда дұрыс жоспарланумен анықталады.

СӨЖ материалды өз бетінше меңгермен және үй жұмысын орындау.

ОСӨЖ – аудиториялық сабақта оқытушының көмегімен материалды меңгеру (Office House). СӨЖ және ОСӨЖ тапсырмалары практикалық сабақта жүргізіледі, сондықтан барлық оқу материалдары Syllabusta ұсынылған.

Ескерту: барлық тапсырмалар студенттермен орындалады және қатаң түрде бекітілген мерзімде оқытушыға тапсырылады.

III. Сабақтың мазмұны

Глоссарий жазу – ұғымдар мен терминдер анықтамасын түсіндіріп жазу.

Презентация – таңдаған тақырыбы бойынша студенттің өз ойын – пікірін дүниетануын білдіруі және оны қорғауы. Презентация тақырыпты қалай айқындауы, ашуы, қызықтыруымен бағаланады (8-10 минут).

Искерлік ойын – Болашақ мамандығына қажетті дағдыларды қалыптастыру мақсатында келешек мамандығында атқаратын жұмыстарын ойын ретінде белгілі рольде, топта ойнау (алдын-ала дайындалу керек).

Айқындап жағдайды үйрену нақты жағдайларда қойылатын сұрақтарға өз ойынша жауап беру немесе жауаптарды өзінше жобалау.

Топтық жоба, 4-5 студенттен құралған топтар, оқу материалы бойынша өз жобаларын жасап, оларды қорғайды. КТК (КВН) түрінде өткізуге болады.

Жеке жоба маңызды және өте қызық ғылыми зерттеулер нәтижелері, жетістіктерді қамтитын баяндамалар білім деңгейі жоғары студенттер ұсынысы бойынша тақырыпқа сәйкес жасалады.

Тақырып бойынша өзін-өзі тексеру сұрақтарына ауызша жауап беру (10-15 минут). Жауаптар тақырып қалай ашылғандығына (айқындағанына) және басқаларды қалай қызықтырғанына байланысты бағаланады.

Жазба жұмыстары. модуль бойынша рейтинг бақылау сұрақтарына жазба түрде жауап жазу.

Тесттер тақырып соңында студенттердің білім деңгейін анықтау үшін 5 минутта өткізілетін тест сұрақтары.

Рефераттар мен баяндамалар. Студент немесе студенттер таңдауы бойынша пән тараулары тақырыптарын оқып үйреніп, талдау жасап, өзінше қорытындысын шығару.

Пікір студенттер бір-бірлерінің рефераттарын талдау жасап, өз пікірлерін жазуы.

1 ОБСӨЖ (Office Hours)

1. Құстардың ұшу биомеханикасы
2. Отырықшы құстарға сипаттама
3. Кәсіптік құстар
4. Су қоймаларының және жағалау құстары

5. Сайрағыш құстар және әсемдік құстар
6. Аққулар тұқымдас тармағы
7. Жыл құстары
8. Құстардың миграциясы

Құзыреттіліктер-

СӨЖ-ді өткізу нәтижесінде студентте келесі құзіреттіліктер қалыптасу керек

1. Өз бетімен ізденіс жұмыс жүргізу
2. Ғылыми әдебиетпен жұмыс жасау
3. Әр мәселені талдау және өзінің пікірін беру
4. Шешім қабылдау және оны негіздеу

СӨЖ-ді ұйымдастыру үшін қажет:

- СӨЖ тапсырмасын семестрдің басында беру;
- ағымдық және шектік бақылау түрлерін дайындау;
- СӨЖ бойынша консультация уақытын орнату.

Коллоквиумға арналған сұрақтар

1. Қар ерігенде келетін құстар
2. Аталықтарының сайрау ерекшеліктері
3. Жұмыртқаның түсіне қарап ұя салу сипаты
4. Жыртқыш құстардың ерекшелігі
5. Дала және шөл құстарының айырмашылық белгілері
6. Ақбас тырнаның тіршілік әрекеті
7. Дуадақтың тіршілігіне сипаттама
8. Дала құстары мен орман құстарының айырмашылықтары
9. Қандай құстар гүлді өсімдіктердің тозаңдануына қамтамасыз етеді
10. Құстардың табиғаттағы маңызы

2. Талқылауға арналған сұрақтар:

1. Құстардың адам үшін практикалық маңызы
2. Инкубатор деген не
3. Құс шаруашылығының маңызы не
4. Қазақстан Қызыл Кітабына енген құстарды ата
5. Пингвиндердің тіршілік әрекеті

3. Үйге берілген тапсырма:

- Skim (*жүргізіп(тез)оқу*) тақырып 1
- Глоссарий құрастыру (GKT- Glossary of Key Terms) тақырып 1 бойынша

4. Үй тапсырмасын орындауда студентке көмек

- Глоссарий құрастыруға көмек
- Библиографиялық шолу дайындауға көмек, ақпаратты ашу

5. Студенттермен дайындалған материалдарды тексеру және талқылау

- Глоссарийді талдау
- Тақырып бойынша әдебиеттік шолумен танысу

6. Білімін бақылауды жүргізу (студенттің қаншалықты тапсырманы меңгергенін анықтау мақсатында ауызша жауап алу)

7. Баға қою және студенттерге хабарлау

8. Үлгермеуші және сабақты жіберген студенттер үшін жеке кеңес

IV.СӨЖ ұйымдастыру

СӨЖ 1

1. Реферат «Құстардың омыртқа жотасының бөлімдерге жіктелуі»
2. Эссе «Балапандардың даму типтері»

СӨЖ 2

1. Баяндама «Құстардың адам үшін практикалық маңызы»
2. Презентация «Отырықшы құстарға сипаттама»

СӨЖ 3

1. «Татрентәрізділер отряды» тақырыбына рольдік ойын құру (4-5 студентке)
2. Эссе «Көгершінтәрізділер отряды»

СӨЖ 4

1. Реферат «Көкектәрізділер отряды»
2. Эссе «Жапалақтәрізділер отряды»

СӨЖ 5

1. Баяндама «Ешкімертәрізділер отряды»
2. Презентация «Сұрқарлығаштәрізділер отряды»

СӨЖ 6

1. «Көкқарғатәрізділер отряды» тақырыбына рольдік ойын құру (4-5 студентке)
2. Эссе «Тоқылдақтәрізділер отряды»

СӨЖ 7

1. Реферат «Торғайтәрізділер отряды»
2. Эссе «Кәсіптік құстар»

СӨЖ 8

1. Баяндама «Құстардың көбею ерекшеліктері»
2. Презентация «Құстардың шығу тегі, эволюциясы»

СӨЖ 9

1. «Дала мен шөл құстары» тақырыбына рольдік ойын құру (4-5 студентке)
2. Эссе «Су қоймаларының және жағалау құстары»

СӨЖ 10

1. Реферат «Орман құстары»
2. Эссе «Жыл құстары»

СӨЖ 11

1. Баяндама «Күндізгі және түнгі жыртқыш құстар»
2. Презентация «Жерде ұялайтын қыртөссүйексіз құстар»

СӨЖ 12

1. «Қазақстан Қызыл кітабына енген құстар» тақырыбына рольдік ойын құру (4-5 студентке)
2. Эссе «Шымкент зообағындағы құстар тіршілігі»

СӨЖ 13

1. Реферат «Шымкент зообағындағы жыртқыш құстар»
2. Эссе «Дала құстарының ерекшеліктері»

СӨЖ 14

1. Баяндама «Құстардың бұлшық еті»
2. Презентация «Құстардың ішкі секреция бездері»

СӨЖ 15

1. «Сайрағыш құстар және әсемдік құстар» тақырыбына рольдік ойын құру (4-5 студентке)
2. Эссе «Құс балапандарының түр ерекшеліктері»

V. «Орнитология» пәні бойынша өтілген материалдарды қортындылауға арналған сұрақтар

1. Құстардың құрылыс ерекшеліктері
2. Құстардың шығу тегі
3. Құстардың қауырсының құрылысы
4. Құстардың ұшу биомеханикасы
5. Құстардың ауа қапшықтарының құрылысы, маңызы
6. Құстардың қаңқасы
7. Құстардың систематикасы
8. Құстардың қауырсындарының типтерге жіктелуі
9. Құстардың қауырсындарының қызметі қандай?
10. Құстардың жүйке жүйесінің баурымен жорғалаушылардан айырмашылығы қандай?
11. Құстардың қаңқасы
12. Құстардың бас сүйегінің бөлімдерін ата
13. Омыртқа жотасының негізгі бөлімдерін ата
14. Омыртқалардың қозғалмайтын бөлімдері қандай?
15. Алдыңғы аяқ белдеуі
16. Құстардың қан айналу жүйесінің ерекшеліктері
17. Құстардың тыныс алуы
18. Қосарлы тыныс алу мекханизмі
19. Ауа қапшықтарының ролі
20. Құстардың омыртқа жотасының бөлімдерге жіктелуі
21. Құстардың кеуде бөлімі қандай сүйектерден тұрады?
22. Құстардың иықтары қандай сүйектерден тұрады?
23. Құстардың бұлшық еттері
24. Құстардың ішкі мүшелеріне сипаттама
25. Құстардың нерв жүйесі қандай?
26. құстардың сезім мүшелері
27. Мінез құлығының ерекшелігі қандай?
28. Үлкен және кіші қан айналым шеңберлері
29. Ас қорыту жүйесіндегі негізгі мүшелерін ата
30. Зәр шығару жүйесі
31. Құстардың ұшуына байланысты ас қорыту жүйесінің ерекшеліктері қандай?
32. Құстардың аталық жыныс бездерінің орналасуы
33. Құстардың аналық жыныс бездерінің орналасуы
34. Жұмыртқа құрылысын ата
35. Ұрықтың дамуы қалай жүреді?
36. Пингвиндердің ерекшеліктері
37. Қырсыз төсті құстардың ерекшеліктері
38. Қырсыз төсті құстардың систематикасы
39. Қырлы төсті құстардың ерекшеліктері
40. Құстардың экологиялық топтарын ата
41. балапандардың даму типтері
42. Қандай балапандарды қызыл шақа деп атайды?
43. Өлкемізге қандай құстар бірінші ұшып келеді?
44. Қайсы құстар ең соңында келеді?

45. Қар ерігенде келетін құстар?
46. Аталықтарының сайрау ерекшеліктері
47. Жұмыртқаның түсіне қарап ұя салу сипаты
48. Жыртқыш құстардың ерекшелігі
49. Дала және шөл құстарының айырмашылық белгілері
50. Ақбас тырнаның тіршілік әрекеті
51. Дуадақтың тіршілігіне сипаттама
52. Дала құстары мен орман құстарының айырмашылықтары
53. Қандай құстар гүлді өсімдіктердің тозаңдануына қамтамасыз етеді?
54. Құстардың табиғаттағы маңызы
55. Құстардың адам үшін практикалық маңызы
56. Инкубатор деген не?
57. Құс шаруашылығының маңызы не?
58. Қазақстан Қызыл Кітабына енген құстарды ата
59. Пингвиндердің тіршілік әрекеті
60. Қаз тәрізділердің өзіне тән белгілерін ата
61. Күндізгі жыртқыш құстар
62. Тауық тәрізділердің кәсіптік маңызы
63. Шағала тәрізділер
64. Торғай тәрізділердің тіршілігі мен құрылысы
65. Құстардың шығу тегі
66. Орман құстарының тіршілігі
67. Құстардың экологиясы
68. Су құстарының ерекшеліктері
69. Қандай құстар полигинді жұптар деп аталады?
70. Үй құстарының түрлері
71. Гагар тәрізділер отряды
72. Поганкалар отряды
73. Ескекаяқтылар отряды
74. Дегелек тәрізділер отряды
75. Қазтәрізділер отряды
76. Дала мен шөл құстары
77. Батпақ құстарына сипаттама
75. Жемін күндіз аулайтын жыртқыш құстарға сипаттама
79. Отырықшы құстарға сипаттама
80. Құстардың миграциясы
81. Аққулар тұқымдас тармағы
82. Тауықтәрізділер отряды
83. Тырналар отряды
84. Жыл құстарына сипаттама беру.
85. Синантропты құстар.
86. Құстардың миграциясы.
87. Қыстаушы құстар.
88. Көшпелі құстар.
89. Құстардың әлемде таралуы.
90. Құстардың биологиялық және шаруашылық маңызы

VI. Ұсынылған әдебиеттер

Негізгі әдебиеттер

1. Сравнительная морфология животных. Наумов Н.П. Карташев Н.Н. Зоология позвоночных. Ч. 1,2. М. 1979
2. Наумов С.П. Зоология позвоночных. М.у, 1973
3. Бобровский Н.А. и др. Курс зоологии. Т.2. Хордовые. М.,1966
4. Карташев Н.А. и др. Практикум по зоологии позвоночных М.,1969
5. Гуртовой Н.н. и др. Практическая зоотомия позвоночных. М. 1976,1978,1994
6. Ромер А., Парсонс Т. Анатомия позвоночных. С.2. М.,1992
7. Домбровский Б.А. сравнительная морфология животных. Алма-Ата,1982
8. Бочаров Ю.С. Эволюционная эмбриология позвоночных. МГУ, 1988

Қосымша әдебиеттер

1. Наумов С.П. Омыртқасыздар зоологиясы. Алматы,1970
2. Махмутов С. Омыртқалылар зоологиясы. Алматы, 1994
3. Адольф Т.А. и др. Руководство по зоологии позвоночных. М., 1977
4. Қайымов Қ. Балықтар әлемінде. Алматы, 1973,1980
5. Бекенов А., Есжанов Б., Махмұтов С., Қазақстанның сүтқоректілері. Алматы,1995
6. Қыдырбаев Х., Сәтімбеков Р., Махмұтов С. Су хайуанаттары. Алматы, 1988
7. Қыдырбаев Х., Бекенов А. Қазақстанның хайуанаттар әлемі.
8. Шайкенов Б. Табиғаттағы биологиялық тепе-теңдік. Алматы. 1977
9. Әлиев Ш., Бекенов А., Қыдырбаев Х. Сирек кездесетін хайуанаттары қорғау 1982
10. Никольский Г.В. Экология рыб. М.,1974
- 11 Терентьев П.в. Герпетология. М. 1961